

Kéziratok, amelyek nem adatnak vissza ide küldendők: „MURAVIDÉK“ szerkesztősége Murska Sobota, Alexandrova c. 202. szám.

Postatakarék számla száma 12980.

Kiadó-tulajdonos: KÜHÁR ISTVÁN.

MURAVIDÉK

Politikai, gazdasági és társadalmi hetilap.

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára negyedévre belföldön 15 dinár, külföldre 18 Din. Amerikába 20 Din. Hirdetési ár cm.-ként: szövegközt és nyilttér 1-50 dinár, rendes 1- Din., apróhirdetés 0-70 Din. és az illeték. Többszörinél engedmény.

VIII. Év.

Murska Sobota, 1929. szeptember 1.

35. Szám.

Tanulmányfej. Igazolás.

Valamikor régen rajzolni és festeni tanultam. Ekkor észleltem azt a jelenséget, hogy a tiszta fehér rajzpapíron lelki szememmel láttam az odaképzelt képet, amelyet lerajzolni akartam, csak utána kellett huzni a vonalakat, és kész volt a rajz. Nézzen egy falonfüggő arcképfestményre és képzelje, hogy a festett arc Önt nézi; meggyőződhet róla, hogy valóban Önt nézi. Bárhova megy szobájában, állandóan feléje tekint. Pedig, van eszében. Régi jó időben volt — már nem emlékszem hol — Leipzig, Drezden vagy Potsdamban egy gyönyörű kertben, nagy bejáratánál láttam? egy egyenetlen felületű henger alakú elég magas oszlopot, amelynek összevissza levő termézes kiemelkedését a művész egymásba folyó különféle domborműre használta fel. Ahol egy fejet vélt látni, abból fejet faragott, ahol ördögöt akart látni, nem vágta oda a kalamárist amint megjelent, hanem néhány kiegészítő vésővájással másoktól is láthatóvá alakította a lelki szemével odaképzelt, de ott nem levő ördögöt. Nézzen egy erezett márványasztalra, csak kissé hosszabb ideig, és keresse az ereztesség mismásában a gondolatában levő képet . . . néha csak pár vonás, pont szükséges (legtöbbször ez felesleges) és kész a keresett kép. Ha nem egészíti vonással-pontokkal a képet, egy másik szemlélő soha meg nem látja az Öntől látott alakot; de ha megmutatja neki és ceruzával kissé kiegészíti a képzeletbeli képet „itt vannak a szemek, itt az orr, stb.“, a másik is látni fogja a tulajdonképpen nem létező dolgot. Olvasson el bármilyen verset és vegye a fejébe, hogy ez gunyolódás vagy titkosan kifejezett bármi más rossz (lehet tárcsa is, tessék elolvasni rosszindulattal pld. az ittlevő tárcsacikket és vegye a fejébe, hogy szekfűs szlovénról van szó;) ha elég erősen beleképzeletti azt a rosszat, amit belőle olvasni akar, egészen biztosan ráfogja a legártatlanabb sorokra, hogy: állegória.

Igy vagyunk a hallással is: Halotti csend mindenfelé. Éjfélét út a toronyóra, a kocsi zörgése képzeletében átalakítatik pld. imává; és amint tizenkettőszor

elkongott a kalapács verése, erős férfi hang minden szótagját hallhatja amint a toronyból feléje hangzóan imádkozza: „Mi Atyánk ki vagy a mennyekben“, stb. Máskor a kocsi zöreje a lakatlan pusztaságban lelki füle elé varázsolja pld. a lipcsei konzervatorium rettenetes nagy orkeszter elragadó játékát. Ha van zenei ismerete kiveszi, helyesebben, meg tudja különböztetni pontosan a gyönyörű disszonanciákkal és harmoniákkal egymást csapdosó darabban, hogy a nagybögös, a csellós, a terces műt és mint játszik anélkül, hogy ön beteg lenne (visio, hallucinatio sensuum-látomány, érzéki csalódás azon alakja, amidőn minden külső inger nélkül keletkezett érzéki benyomásként felfogott érzés, észrevevés, káprázat), pedig biztosan tudja, hogy ott, ahol kocsijával rója az országut porát, legalább öt kilométer körzetben még egy viskó sincsen és kétségtelen, hogy nem játszik ott semmiféle zenekar.

Nem untatom a pszichofiziológiai dolgokkal, csak bizonyítani akartam, hogy aki amin töri a fejét, azt olvassa. (Téves tanulás, boszorkányság, jóhiszeműleg letett hamis eskü. „Irt néhány sort, és fölakasztatlak“ stb.)

Ami a hevenyében készült és kifogásolt egyéb sorokat illeti, azok teljesen ártatlan, az ünneppel semmi összefüggésben nem levő objectiv megmondások. Az impulzust az adta, hogy egy ur nálam váratlan a vezetőcikk-cimben irt kérdéssel fordult hozzám, s én felszínes látszat szerint, melyebb megmondolás nélkül, az ellenkezőjét mondtam a valóságnak. Bántott a rövidlátásom. Irónktól kért vezetőcikk nem érkezett be; pedig már igen nagy szükség volt rá; . . . megirtam a fejemben motoszkáló tévedésemet, mellyel a hibámat akartam helyreigazítani; nem gondoltam arra, hogy ezt valaki ünnepegyre szándékosságnak fogja tartani.

De ha az lett volna, szabad-e ezt beszámítás alá venni?

Ha tekintetbe vétetnének emberjogilag az ellenem és a családom ellen elkövetett bántó dolgok, amelyeket ártatlanul kell elszemvednünk, hogy pld. csak egyet, nem a legsúlyosabbat a sok közül hozzak fel, nem szemrehányás, hanem csak betekintés

véggett: nem adatott meg a lakbérnyugdíjam sem, amelyet a magyar 1912: LTV t. c. — eszerint nyugdíjaztattam — annak 38. §-a előir; pedig tíz éve kérem a rendezést; ha szemügyre vétetnék, hogy megfosztattam a jövőmtől, az előléptetések lehetőségétől és a legfontosabbtól, a a tulajdonomat képező sokféle foglalkozásomtól, sőt a hivatalomtól is, a jogosan volt kenyereimtől, amely nekem hacsak büntetésből el nem mozdítanak, életfogytiglanos jogos tulajdonomat képezi, (ha csak a szolgálatot öregségem folytán végezni nem bírom. De akkor nekem a teljes nyugdíjam jár ki, az addig avansált fizetési fokozatból. (A magángyakorlat nem jövedelmező, nem tartozik a hivatalos teendőkhöz, azt az aktív szolgálatban levők is végzik és ennek ellenértékeképpen tíz éven át havi 24 Din. 50 para adatott „nyugdíj“ címén; ma a négyszerest, azaz a dináros nyugdíjat kapom;) Ha végül, tekintetbe vétetnék az ezen intézkedésekből eredő pótolhatatlan kárim: akkor senki sem lesz, aki rossz néven venné, ha az emberszeretet e rettenetes hiánya folytán némi malisszal íródott volna a cikk. Ha én ilyen elbánás után, az ilyen évfordulónak akarva, nem akarva, igaz lelkemből nem örülhetek, annak okát ne bennem tessék keresni. Bonyos, hogy most, amidőn Ófelsége a jó királyunk vette kezébe a bajok rendezését, ez az ügy is rendezve lesz igazságosan, és bizonyosra vehető, hogy: „megadatik az embernek ami az emberé.“

Nem rossz akarat, tiszta véletlenség, hogy a cikk éppen arra a vasárnapra esett. Ami pedig a cikkben irt hiányok öszinte felsorolását illeti, álljon itt egy kicsi, de nagyon igaz vers, amely németül így hangzik:

„Der Freund, der mir die Fehler zeigt,
Die kleinsten Flecken nicht verschweigt,
Der ist mein Freund,
So wenig er es scheint.
Doch der, der mich stets schmeichelnd
preiset,
Mich immer lobt, mir Nichts verweiset,
Der ist mein Feind,
So freundlich er auch scheint.“ . . .

Nem baj! Az ön novinei cikkét sajnos nem értem, de el tudom képzelni miről, hogyan ír. Engemet csak nagyon jószívű

egyének tudnának megbántani. Azok, nem bántanak!

„Akik megaláztatnak, felmagasztaltatnak!“

Háboruban az utolsó szót másképpen is értették. Amit én tíz év óta — hibámon kívül — családommal együtt itt szenvedek, áldás lenne reám . . . ; azt sem bánom; de ki gondoskodik a gyermekeimről, akiknek a határeltolás miatt kenyeret nem adhattam további életük fenntartására; sem iskolai nevelést.

Vagyok oka a határeltolásnak, a hiányos békeszerződésnek? vagy annak, hogy szlovénül nem tudok?

Béke velünk!

Emberek!! Mi is emberek vagyunk! — Nemes.

Politikai hírek.

Palesztina. A zsidók és arabok között zavargások ütöttek tanyát. A megújuló összeütközések miatt Anglia aggodalmaskodik és hogy a lakosság közötti egyenetlenkedéseket elnyomhassa, kihirdette az ostromállapotot. Ezzel egyidejűleg hadihajókat és csapatokat küldött az ott levő angol helyőrség megerősítésére. Jeruzsálemben negyvenöt zsidót öltek meg az arabok s ötvenet megsebesítettek. Az araboknál is igen sok halott van. A halottakat éjjel temetik. A zavargások Hebronban is, sőt több helyen fellángolnak, Zsinagógákat felgyújtották. A „Times“ főként a zsidókat vádolja türelmetlenséggel és az arabok jogainak megsértésével. Állítólag az ifjú cionisták izléstelensége robbantotta lángra a harc tűzét. Mások szerint az ok nem vallási, hanem világpolitikai és abban külső hatalmak izgató keze is működne közre!

Anglia újból leszerelési ajánlatot tett az Egyesült Államoknak s valószínű, hogy a hadihajók számát az eddig tervezettnél sokkal nagyobb mértékben fogják korlátozni. A részletek tanulmányozása lázasan folyik, melyek a decemberre tervezett konferencián lesznek felhasználva E-lenállás; csak Franciaország és Olaszország részéről van.

Ausztria. Még meglesz, hogy egy új európai háboruba kezdenek, ha az ausztriai polgárháboru lábra kap és az osztrákok egymást ölik amiatt a csekélység miatt, hogy a köztárs. eln. székbe Miklas helyett Seipel volt kancellárt helyezték, a kancellári tisztséget dr. Steidle töltse be. Ezt a szociáldemokraták a Schutzbund ellenzi. A Heimwehr szeptem-

HIREK.

HETI NAPTÁR

SZEPTEMBER 30 nap. 36. hét.

Hó és hét napjai	Róm. kath.	Protestáns
1 Vasár.	F. 15. Egyed	F. 14. Egy.
2 Hétfő	István király	Rebeka
3 Kedd	Munszvet pk	Hilda
4 Szerda	Viterb. Róza	Rózália
5 Csüt.	juszt. Lőr.	Viktor
6 Péntek	Ida	Zakariás
7 Szomb.	Kassai vtan.	Regina

Vásárok:

Szept. 2. Prosenjakovci, 4. Bogojina, 7. Tisina, 8. Gornji Petrovci.

Időjárás:

Herschel sz.: a hó eleje esős.
Tapasztalás sz.: 1-7.-ig meleg.

Kereskedelmi árak:

100 kg.	Buza	Din.	200—
"	Rozs	"	180—
"	Zab	"	200—
"	Kukorica	"	250—
"	Köles	"	200—
"	Hajdina	"	220—
"	Széna	"	40—50
"	Bab cseres.	"	600—
"	vegyes bab	"	400—
"	Krumpli	"	80—150
"	Lenmag	"	600—
"	Lóhermag	"	2400—
Bika	—	8—	9:50 —
Üsző	7—	7—	10— —
Tehén	3—	4—	— —
Borju	—	—	12— 12:50
Sertés	—	—	15— 15:75
Zsir l-a	—	—	29— 30—
Vaj	—	—	35—40
Szalonna	—	—	23— 25—
Tojás 1 drb.	—	—	—80

Valuta:

Zürichben 100 Din = 9.127 sfrk.

100 Doll. (E. A.) adnak itt	5610 Din-t
100 Pezoért (Urug.)	" " 4900 "
100 Márkáért	" " 1320 "
100 Frankért (Páris)	" " 215 "
100 Pengőért	" " 990 "
100 Schil. (Bécs)	" " 798 "
100 Cseh kor.	" " 168 "

berre tervezi a forradalmat a fentjelt fasizta kormányzat beállítására és erre puccsot készít elő. Az utóbbi lapok azt írták, hogy a keresztényszocialista Heimwehr a marxisták elkergetésével és fassizta kormányzással fenyeget. Az osztrák szociáldemokraták általános sztrájk proklamálásával akarják megakadályozni az államcsinyt. Érthető, hogy ezen bejelentett fegyveres ellenforradalom és a Heimwehr fenyegető készülődései általános izgalmat okozott Ausztriában, de különösen Bécsben; ezért a bécsi rendőrfőnök Schober nyilatkozatot közölt a lapokban, mely szerint: „Az osztrák államhatalom vegyveres erővel csirájában fojtja el a legkisebb puccsforgalmat.

Mikor még szeretted...

Életemben nincsen öröm
Csupa bú és bánat,
Amikor csak megláttam én
Azt a kicsi házat.

Amelyikhez remény fűzött
Valamikor éngem,
De ma már csak kísérteni
Jár oda a lelkem.

Régen volt az, amikor még
Szerelmedet bírtam,
A kis kertnek virágait
Néked mind elhordtam,

De mostan már más hordja el
Virágait néked,
És Te éngem kikacagva
Világodat éled.

Éled véle virágodat,
Feledve a multat,
Volt régen egy bohó gyerek,
S te szeretni tudtad.

— Dantes. —

Az idióta.

Összezsugorodott lábakkal félig guggolva, rogyadozó járással lábujjhegyen vont a kávéházi asztalok és székek között. Balkarján egy öreg kosár lógott, abban székfűbokréta; fehérek, pirosak, fonyadtak. Ide-oda ingott egy-egy vendéghez és merészen előredőlvén — minden pillanatban várni lehetett, hogy arra vágódik — jobbában egy hervadozó székfűcsokrot nyújtogatva, hülyémódon tátva tartott szájában, nagy husos nyelvvel oly bárgyuan bámult arra, aki előtt megállt, hogy lehetetlen volt pár garas nélkül továbbmenedni. Nem is ruhában járt, hanem rongyokban. Fehérnemű, harisnya — úgy látszott — ismeretlen fogalmak előtte.

Az ódivatú házak között, léptenyomon összeakadtunk vele. Minél többször láttam, annál jobban lefogalalta gondolataimat. A világfelfogása érdekelt, a lelkivilágát kutattam és a természet ez igazságtalansága egyike lett állandóan visszatérő gondolataimnak. „Mit tarthat ő, a nyomorék, az épekről és a nagyokról; az egészségesekről és az erősekről? És amikor észrevette — ha másról nem, hát arról, hogy a játszótársak kigunyolták — okolt-e valakit testi fogyatkozás-

sáért? Lehetséges-e egy ilyen dolgot csak nagy tudomásul venni és bele-szokni abba, mint egy változatlanba, . . . vagy pedig, ha néha kifakadt, ki ellen irányult keserve? Lehetséges volna az, hogy életek leszüllessenek erre a földtekére csak azért, hogy süketen, némán, hangtalanul kinlódva, kivette és tántorogva végig kolduljanak egy egész életet? Lehetséges-e az, hogy egyesek már pusztán születésükkel eleve kizárassanak abból a magasztos munkából, amelyért az emberek a földre egyáltalában leszültenek?

Az idióta ezekre a kérdésekre nem tudott nekem válaszolni. Ő csak nyújtogatta felém hol a nyakát, hol a virágokat és pénz nélkül nem akart továbbállni. Közelléte pedig a hervadó székfű és a mosdatlanság illatkeverékét árasztotta. A piszok és a szag volt a fegyvere: fizetni kellett neki, hogy ezt a szagot továbbvigye. Pénzt adtunk neki és ő ment tovább asztaltól-asztalhoz; vendégtől-vendéghez naponta kétszer is, délből is, este is, mindig ugyanazokhoz, mert a kisvárosban nem igen változtak az emberek, azok nem törődtek vele. Nekik nem volt már újdonság. Ott nőt föl közöttük velük, napról-napra ott nyomorgott előttük. Megszokták már, mint afféle szükséges rosszat és már előre kiképzették az apró garasokat, hogy

kártyázásukat, kockázásukat meg ne zavarja.

Egy délből nem jött el a nyomorék. Aggódni kezdtünk, hogy talán baj érte. Megszoktuk már, hogy naponta eljött és a kikészített pénz most ott hevert előttünk. Mi van a székfűssel? . . . kérdeztük egymástól . . . és zsebreraktuk a garasokat.

Délután azután megjelent a nyomorék. A járása mozgása, mozgása most is csak olyan volt, mint különben mindennap, de új kalap volt a homlokán, szürke, puha, angolos. Új volt a ruha is, könnyű barna, divatos és új volt rajta a cipő is, sárga, kromtalpu, cikcakkos. A nagykosár most nem lógott a balkarján. A jobbában azonban egy szép székfűcsokor, friss, üde, illatos. Elbicsaklott a kávéház előtt . . . de rólunk nem vett tudomást. Mintha nem mi lettünk volna azok, akiket naponta kétszer is adóztatott. Köszönést, hálát nem ismert. Az új ruhában még kinosabban feszengett mint különben . . . és mi abba hagytuk a játékot erre a ritka látományra, Hosszu spiccebe tűzött cigarettá állott ki szájából és előlködő szippantásokkal várokozott. Mintha minden mozdulát egy nehéz lelkitusa előzné meg, az ittas ember nézésével csillogtak szemei.

Állt és várt. Rendez-vous-ja volt.

— **Előfizetési felhívás.** Nagyon szépen kérjük mindazokat, akik a Muraközben mutatóvány-példányokat kaptak és azokat megtartani sziveskedtek, hogy az előfizetési díjat a csatolt csekkek felhasználásával a postának átadni kegyeskedjenek.

— **További kitüntetések.** A király Öfelsége kitüntette a miniszterelnök előterjesztésére a Szt. Száva rend IV. oszt. Lipovšek Gáspár m. szobotai és dr. Farcnik Antal d. lendavai járási főnököket, Medved György Prelogon. — Igazságügyi min. előterjesztésére a Szt. Száva r. V. oszt. Cepuder Leon D. Lendava, Csizsek Gusztáv M. Szobota, Antauer Jenő Tišina, Grabriječič Franc M. Szobota, Vukán Kálmán Bodonci, Zupančič Franc Gerlinčič és Presker Jankó gimn. tanár M. Szobota. — Építésügyi min. előterjesztésére Čuš Jakob M. Szobota Car Franc Csakovec Szt. Száva r. V. o. és ezüst éremmel buzgó munkálkodásukért Cof Fran utbiztos M. Szobota és Platenc Iván Csakovec. — Közokt. min. előterj. a Szt. Száva r. IV. o. Lipovšek Tinica M. Sobota, az V. oszt. Prelog Tilka M. Szobota. — Népjóléti és népegészségügyi min. előterj. a Szt. Száva r. V. o.; Sömen Mária az ev. nőegylet elnöknője M. Szobota, Vogler Mária Cankova, Zupančič Medarda irg. nővérek főnöknője és Bogovič Adalberta irg. nővér M. Szobota.

— **Amnesztia.** Öfelsége a király, harmadik királyi herceg kérésztelője alkalmából széles körű amnesztia rendeletet adott ki, melyet a „Hivatalos lap“ 86. száma tetjes egészében hoz.

— **Választások a járási utbizottságba** (járási bizottsági tagok), melyek egész Prekmurjében az elmúlt vasárnap, azaz f. hó 25-én tartattak meg, minden különösebb kavardás nélkül folytak le, eltekintve egyes meg nem értést és pár agitációt. Megválasztottak névsorát jövő héten közöljük.

— **Nem lesz telefon.** Építésügyi miniszter leirata értelmében a folyó évben nem építik ki a Hodos, Krizsevci, Turnisce, Dolenci és bogojina-i telefon állomásokat, miután ezen célra nem áll elegendő összeg rendelkezésre. Az érdekelt községek a felajánlott s már befizetett összeget vissza kérhetik, míg a dolog aktuálisává válik. (Természetes azonban viszszaakérni kár volna, mert ez esetben újból kellene kezdeni, ami elég nehezen megy. Jobb bevárni. Cikkirő.) Macskovciról a leirat nem beszél, az talán elkészül.

— **Gimnázium M. Sobotában** megmarad, mint ahogy; eddig. Szlovéniában nincs változás.

— **Iskolai év kezdete** az összes elemi- és középiskolákban egyaránt szeptember hó 16.-án lesz.

— **Elhunyt Stevanecz András** kis városunk egyik tekintélyes polgára és elsőrendű iparosa műasztalosa szívzélhüdesben, 78 éves korában. Itt született, itt nevelkedett és e hosszú évek során itt költözött el az élők sorából. 47 évig volt tagja a helybeli tüdőegyletnek is, amelyben mint alapító tag buzgó tevékenységet fejtett ki. Gyermekai: Fliszár Jozsefné (Mariska), Rituper Alajosné (Anna), özv. Sebők Jánosné (Ida), özv. Gráber Istvánné (Etelka), Ferenc nevű fia és kiterje-

Csakhamar, egy különösét gúgólva mosolygás helyett groteszk grimaszot vágott és egy feketeszemű szürke lány akadt a karjára. Vasárnap volt általános kimenőnap tehát bizonyára szolgáló. Elmentek valamerre, de estefelé újra visszatértek és be a kávéházba. A lány úgy jött mellette mintha nem is összetartoztak volna. Még ez a hitvány szürke kisleány is szégyelte magát a hülye társaságában. Csak amikor leültek egy ablaksarokba, akkor tűnt fel, hogy egybetartoznak. Eleinte csendben ültek és kávét rendelték. Beszélni nem tudott az idióta, de látszott rajta, hogy férfi akar lenni. Nem volt ura idegeinek és másképp tett, mint ahogyan akart. De keze a lány ölében pihent és az arca, ha lehet azt mondani „átszellemült“ volt. Tetszeni akart mindenáron; a természet minden himjének hódító ösztönével és imponálni, csak hogy a maga módja szerint . . . és a rémületes gúrgolása elüldözte maga körül az embereket. A kis szolgálólány nagyon a sarokba volt szorítva . . . de türt. pirult és verejtékezett.

A következő vasárnap már egy dáma ült a multheti szürke semmisség helyén, szép finom kis cipők, selyemharisnya és feljebb is minden darab selyemből volt rajta. Az idióta kifejezett büszkeséggel ült mellette és nagyon boldog volt. KOTZIG JENŐ.

dett rokonsága fogadja részvétünk. A temetés 30.-án igen nagy részvét mellett tartatott.

— **Sétaközben meghalt.** Tito Jezsek a varasdini törvényszék telekkönyvezetőjét, vasárnap délelőtt a városi-parkban séta közben oly erős szivgörcsök fogták el, hogy összeesett és meghalt. Boldogult Jezsek a városban nagyon közkedvelt volt állandó jókedve miatt Mivel a „Vila“ ének-kar tagja volt sirjánál bucsuztatott énekeltek.

— **Leesett a fáról és kitörte a kezét.** Szabolek Pál 14 éves novakoveci földmives, egy fa száraz ágának vágása közben megcsuszott és a fáról leesett, oly szerencsétlenül, hogy mindkét alsókarját csuklónál eltörte.

— **A cséplőgép levágta a kezét.** Kovács József dolgozászi cséplőgép etető munkás, munka közben megcsuszott és a cséplőgép leszakította a bal karját tőből. A gépész azonnal megállította a gépet és az első segélynyújtás után beszállította a csakoveci kórházba, ahol azonnal műtét alá vették.

— **Nagybirtokos és kisbirtokos közötti mesgyét** állapította meg a földművelésügyi miniszter ur ő Nagyméltósága olyképen, hogy akinek ötven hektár földbirtokon felül van földje, az nagybirtokos. Tehát az 50 hektáros, még kisbirtokos. 100 négyzetméter egy ár. 10.000 négyzetméter, egy hektár. Egy katasztrális hold egyenlő 1600 négyzetöllel egyenlő 0.5755 ha. A magyar hold egyenlő 0.4316 ha. 50 ha. (hektár)-ja annak van, akinek 86-9045 katasztrális vagy 115-84 magyar hold földje van.

— **Szomoruan veszünk hirt** arról, hogy testvérünk a magyar „Népujság“ egy időre beszüntette az itteni magyar kisebbség érdekét szolgáló valóban önzetlen működését.

— **A napokban tűz volt** Križovceni (Murszko Szrediscse közelében) Jámbričics Stefán gyöngelméjű fia okozta. Ez már a második eset, hogy szellemileg gyöngye egyének tűzvész okoznak. A tűz tetemes kárt okozott Jámbričics Stjepán, Trstenjak Ignác és Stvojkja Floriánnak. Az összkár 150 ezer dinár.

— **A fagyaltokban,** sörökben néha jég darabokat lehet találni. Figyelmezteljük az illetőket, hogy ezt a hűtési módot még műjéggel se tegyék, mert a víz, amely jéggé dermedt fertőző anyagokat tartalmazhat.

— **Szerencsétlenül járt főorvos.** Dr. Sanjek varasdini kórház sebész főorvosa lovagolás közben leesett a lováról és kulcsontját törte. Sebével a kórházba szállították, ahol azonnal műtétet hajtottak rajta végre. A főorvos csöndes lova valami-

től megijedhetett és úgy történt a szerencsétlenség.

— **Nagy részvét mellett temették el** a szerencsétlenül járt Berger állatorvost. Berger Ignác állategészségügyi felügyelő, aki huzamosabb ideig volt Prelogon állatorvos, családjával Crikvenicán nyaralt. Aug. 17.-én egyedül csónak kirándulást tett, dacára hogy uszni nem tudott és a tenger erősen háborgott. A csónakkal messzire volt a parttól, mikor egy hullám felborította. Mire a segítség megérkezett, eltűnt a hullámokban. 19.-én a tenger hullámai kivetették az úgynevezett fekete móló közelében. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy szivgyöngye volt, és halálát a szivbénulás okozta. 23.-án érkezett meg a holtteste Bjelovára, ahol nagy részvét mellett temették el az ottani izraelita temetőben.

— **Agyonütötte a lendítő kerék.** Tragikus szerencsétlenség történt a napokban, a Csakovec mellett fekvő Muzsek-féle malomban. Adler József gépkezelő munkás, a lendítő kerékről leesett szíjat egy arra szolgáló léccel akarta visszahelyezni a mozgó kerékre, de oly szerencsétlenül végezte ezt, hogy a kerék a kezéből kivágta a léccel és a gyomrát felszakította súlyos sérüléseket okozott. A malomtulajonos azonnal beszállította a csakoveci kórházba, ahol orvosi vizsgálat azonnali műtét végrehajtását tanácsolta, mivel a szerencsétlenség ebéd után tele gyomorral történt és a felszakított gyomorral következtében a benne levő étel kifolyt a hasüregbe. A szerencsétlenül járt munkás, a műtét végrehajtását nem engedélyezte. A kórház vezetősége ezután haza szállította, ahol pár napi kínos szenvedés után meghalt. A boncolás megállapította, hogy a léccel a hasüreget összeroncsoolta, de műtét végrehajtásával megmenthető lett volna.

— **Elégett a szpiritusz lángjánál.** Franc Zóra 28 éves dolnya-dubravai tanítónő, mikor csecsemő gyermeke részére tejet akart melegíteni, a besütő nap-sugár miatt nem vette észre, hogy az előbb eloltott gyors forraló még lángol és a kezében levő szpirituszt ráöntötte. A lángok érintésére a szpiritusz tartalmazó edény felrobbant. A fiatal asszony ruhája tüzet fogott és rohamosan égni kezdett, ki azonnal nem hívott segítséget és mire a zajra figyelmessé lett anyósa belépett, már teljesen mind egy fáklya égett. A nagy sikoltozásra eldűtő szomszédok igyekeztek a ruhájától megszabadítani. A szerencsétlenül járt nő férje, ki a dubravai Hirschler cég hivatalnok, azonnal autón a csakoveci kórházba szállította, ahol az égéstől szenvedett súlyos sebekbe

pár napi kínos szenvedés után meghalt. Nagy részvét mellett temették el. A temetésen nagy számu tanítványa jelent meg.

ORSZÁG-VILÁG.

— **Kihirdették bródi kommunisták felett az ítéletet.** Öten összesen 21 évest és 8 bónapot kaptak. Kettőt felmentettek. A napokban hirdette ki az állami bíróság a Slavon-bródi kommunisták fölött az ítéletet. Milisav Belovukovics és Florián Hotelics, külön-külön 3 év és 4 havi fegyházat, Ostaja Djakovics és Franjo Luca külön-külön 5 évi fegyházat, Starko Cvetkovics 6 évi fegyházat kapott. A bíróság Bude Milutinovics és Marin Popovicsot felmentette.

— **Hja a lányok?** Egy angol lap ankétet rendezett a sok angolországi válás kiderítésére. A válóperek majdnem mind fiatal asszonyok ellen irányulnak. A Nő- és Gyermekevédelmi Szövetség vezetője úgy véli, hogy Angliában igen fiatalon házasodnak az emberek. Meggondolatlanul veszik magukra a házassági kötelekeket, melyeket ellátni képtelenek. További ok, hogy a leányok nem értenek semmit a háztartási dolgokhoz. A középosztály leányai életüket a tánchelyeken, mozokban, kávéházakban töltik; sejtelmük sincsen a főzésről, fehérnemű- és ruhajavításról, vagy a háztartás vezetéséről. Midőn férjhez mennek, nem tudnak férjüknek megfelelő otthonot szerezni. Azt hiszik, hogy a férj megelégszik egyedül azzal, hogy nő van a házában. Végre is hamarosan megújja a férj a dolgot, és visszatér régi klubjába, ahol otthonosabban érzi magát, mint az üres női test mellett. Mások a lakáshiányban vélik az okot rejteni. Egy híres válóperes bíró úgy tudja, a válóperek főoka, hogy az első és utolsó szó mindig az asszonyé. Sok esetben házasságtörés is okoz válást.

— **Bitoljban** szombat óta állandóan esett az eső, amely árvizet okozott. Tíz ház összeomlott, a rohanó ár magával vitte a vetéseket, töltéseket, fahidakat. Két uccát elöntött. Erősen megrongálta a Szkoplje-nisi vasuti töltést, hogy a vonatok a nyílt pályán kellett megállani. Kragujevac—Kraljevó közötti új vasuti vonalnak szeptember elején kellett volna elkészülni, az elsodort töltés miatt két havi késedelmet szenved. Vihar, eső és áradás okozta károkat szenvedett Siroki Breg, Prokuplje, Vratarnice, Grljana, Zajecsár és Knjazsevác (községek és városok). Amint Öfelsége Alekszandar királyunk a szkopljei katasztrófáról értesült, a Vörös kereszt utján százezer dinárt a sajátjából azonnal szétosztott a kár szenvedettek között. Sőt a kormány is, Zsivkovic elnök ur ő nagyméltósága elnöklete alatt az árvíz-sújtotta vidékek sürgős felségélyezéséről hosszabb tanácskozást tartott.

— **Kisiklott** vasárnap 8 óra 4 perckor a Páris—varsói gyorsvonat Bouillon állomás bejáratánál, sincseremunkálatok miatt kiségitő mellék-

vágányra kellett — persze igen lassan — haladni a vonatoknak. A mozdonyvezető 90 km.-es sebességgel haladt; a gép kirepült a sinekről s nyolc méter mély árokba esett, magával rántva az egész szerelvényt. A romok alól 12 halottat, 30 sebesültet emeltek ki.

— **Két embert fojtott meg** a kutban levő gáz Szmederevka Palánkán úgy, hogy a gazda dinnyét hűtött a kutban és kötéllel leeresztette magát, hogy egyet felhozzon. A szénsavtól megfuladt, a kötélhurkából kiesett; mire segítségül Palatinu János vállalkozott. Leereszkedett Zsivkovicshoz, de ő is megfulladt. A gázmáskkal felszerelt csendőrök emelték ki a halottat.

— **Musztafa Kemal pasa** Sztambulban a palota erkélyéről beszéde intézett a néphez és megcáfolta a betegségéről terjesztett álhíreket. Az új uralom visszaadja Törökországnak a régi dicsőséget és nem akar meghalni míg szava teljedésbe nem megy.

— **Lezuhant egy német postaszállító repülőgép** Berlin mellett. A pilóta azonnal meghalt, a mögötte ülő postatiszt súlyosan megsérült.

— **Tájfún** nevű orkán dühöngött Tsin-Hing környékén. Tűz ütött ki és több mint 80 ház leégett. Két ágyunaszád és több kereskedelmi és magánhajó elmerült, vagy harminc kínai a tengerbe veszett. Egy személyszállító gőzös is elsüllyedt, az utasok száma ismeretlen.

— **Halálos ítéletet két gyilkosra** mondott ki a zajecsári törvényszék. Prvulovics házaspárnak fia „Zsivoju“ iszákos és verekedő természetű volt. Anyja „Marica“ még férje életében összeállott Gázibárics Péter jómódu földmivessel, akinek férje halála után örökölt tizenötezer dinárt megőrzésre adott. A fiu az anyját állandóan pénzért zaklatta sőt apai jussát kérte Gazibáricstól, aki azt vonakodott kiadni. A fiu és anyja elhatározta, hogy a vadházastársat lábálól teszik és annak vagyonát magukhoz veszik. M. é. szept. 18.-án csellel-légyott-rahívás egy Petrovics Vidó nevű, ez ügyben beavatott nővel — oda csalták Gazibárics Petárt, a fiu ott baltával leütötte. Az anyja és fia zsineggel megfojtották Gazibáricsot. Ezért kaptak halálos ítéletet, amely ellen az elítéltek és védőik feljebbtek.

Miért?

Miért hisznek el az emberek szívesen másról mondott, mindenféle rosszat inkább, mint jót? Mert a traccsot közvetítőket meghallgatják, de a rágalmazás felderítése céljából a rágalmazóhoz menni komótosak. (Azaz nem esnek jól az illetőnek vagy a közvetítőnek, ha esetleg az ellenkezőjéről győződnenek meg.)

Torma.

Angol: Ezt a csokrot elvisz a hotel pri kruneba 58-dik szoba és átad misz Horrietnek.

Hordár: Yes, sir (Jesz, szer — igen uram).

Angol: Nem felejt el a nevet?

Hordár: Not, sir (Nó, szer — nem uram).

Angol: Ha borraivalót akar adni, nem fogadd el.

Hordár: Azószer! (Ezt csak nagyon művelt emberek értik meg.)

* * *

Aggszüz: Mit gondol meddig kell egy leányt ismerni még megkérék a kezét?

Agglegény: Egész életen át.

Borközi kívánság.

Egy berugott ember (éjjel megáll nagy nehezen az uccai lámpa előtt) Nem lenne oly szives, mélyen tisztelt uram, pardon. Hajonljon már meg no egy kicsit, adjon kérem egy kis tüzet a szivaromnak.

Helyes magyarázat.

— Papa, mi az előnyös hitel?

— Ha a hitelező szép nyugodtan addig uár, amíg én magamtól nem fizetek neki.

* * *

Kedves Európa lányom! Mondok neked egy ujságot: te most jegyben jársz egy urral, akinek neve Békefi.

— Igazán? És hogy néz ki a völegényem?

— Istenem, milyen kíváncsiak ezek a mai leányok!

Azt majd meglátod a lakodalomkor.

— Csakhogy aztán lesz-e lakodalom?

Tekintetes szerkesztő ur!

A következő sorok leközlésére kérem helyet adni a becses lapjában a „Muravidékben“.

Megtörtént, hogy valami kis ittas beszédemért, amire én nem emlékszem, a mult év végével 100 Din.-ra megbüntettek a glavársztvónál; az ügy behajtás végett a községhez került. Én a községgel elszámolási viszonyban voltam a télen, s kértem az ott levő városi alkalmazott urat, hogy kiegyenlítéskor vonják le tartozásomat. Ez nem történt. Én is elfelejtettem a levonást. Most a legrosszabb időben — uborka éréskor — hajtották végre az árverést a két darab butoromon, holott egyis a tartozásom dupláját érte. Kértem őket, hogy egy pár mulva meg lesz a pénz. Nem engedtek. Távollétem alatt felnyitatták a lezárt ajtómat lakatossal házaérve szétszórt rongyok voltak a szobában. Ágy nincs, asztal sincs. Másnap hallom, hogy a híres villanydrötonlógónak sikerült megszerezni olcsó áron a régiséget a férgekkel együtt. A

városi alkalmazott ur azért ne nevesse engem az utcán, mert én nem sirok. Tiszteljük:

POREDOS FERENC.

(E sorokért nem vállal felelősséget a szerkesztő.)

Közgazdaság.

Az ópiumot Délserbiában leszűretelték. Az eredmény meg sem közelíti a mult évi szűretett, mert mult évben 200.000 kilogramm volt, ez évben alig érte el a felét. A nemzetközi ára az általános gyenge termés miatt erősen felment, az ezer dinárt meghaladja.

A mezőgazdaság fejlesztése a bácskai tartományban. A szombori mezőgazdasági kiállítás alkalmával a bácskai tartományi biztos a tartományt érdeklő közérdekű kérdésekről nyilatkozott, amely bennünket azért érdekel, mert ebből láthatjuk, mi-féle intézkedések lennének esetleg nálunk is kívánatosak.

1927.-ben 400 ezer dinár vétetett a költségvetésbe nemes vetőmagvak vásárlására és gabonatisztítógépek beszerzésére. Ebből az előző évek ötszöröse 250 ezer dinár lett reáfordítva. A szőlőkertek és gyümölcsösök fejlesztésére 150 ezer Din., lótenyésztésre 100 ezer Din. Tenyész-bikák és jó fejős tehének beszerzésére 400 ezer dinárt használtak fel. Egy kísérleti állomás felállítására 250 ezer dinárt költöttek.

1928.-ban 3 millió dinárt vett fel a költségvetésbe a tartomány.

1929.-ben 4 millió dinár irányoztatott elő, amelyhez még 1.7 millió Din. jön a tartomány mintagazdaságának létesítéseért. Vetőmagvakra 500 ezer, gabonatisztító gépekre 400 ezer, tenyész-ménekre 300 ezer, tenyész-bikákra, fejőstehenekre, borjakra 600 ezer áll rendelkezésre. 225 ezer dinárt bocsát a szövetségi intézmények fejlesztésére. Propaganda tanfolyamokra 150 ezer Din. Kiállításokra 300 ezer van felvéve. A szombori kiállításra, amely most tartatott, már a mult évben 30 ezer dinár segély adott, Ez évben mezőgazdasági kamarák létesítésére 100 ezer D. vétetett a költségvetésbe, de a földmívelési miniszterium eddig ehhez nem foglalt állást, mert mezőgazdasági kamarák létesítéséről ezideig nincsen törvény. A beszerzett nagyobb mennyiségű nemes magvakat napi áron adják a mezőgazdasági szervezeteknek és a gazdáknak. A tartomány viseli a különbözetet, amely a beszerzési ár és napi ár között mutatkozik.

E célra 3 évben 1.4 millió dinár lett áldozva, de a nemesített magvak így széles körben népszerűsítették. Népszerűsített az üszkösödés biztos gyógymódja tillantinnal való pácolás útján. A tillantimozás megtakarítás jelent, mert a magvak 95 százaléka fejlődésnek indul és így egy holdra 75—80 kg. elegendő. Eddig 100-130 kg. vétetett, mert csak 63 százalék csirázott ki. Ez évben a venyigék gyakori megbetegedése ellen úgy fognak küzdeni, hogy nemesített venyigéket fognak beszerezni, amelyek rezisztensebbek. Erre 200 ezer dinár lett előirányozva fajállatok vásárlására. Ezeket az állatokat a gazdáknak adták ki tenyésztésre oly formán, hogy egy harmadárt megtérített a gazdáknak. Az állatok részben Magyarországon, részben a Bjelováron- Krizsevci-i megyében vásárolták. A tenyészmarhák szientenháliak.

Külön állattenyésztő osztály létesített Koszancsicsevon, ahova a tenyészállatok Svájc-ból hozatnak. Ide öt svájci tenyész-bika kerül, melyekhez az anyaállatok Bjelováron és Krizsevcin vétetnek. Noviszádon vagy Szomborban kísérleti állomás létesítetik, amely a földek trágyázására, megművelésük módjára, a salétromos földek megjavítására adja meg a tanácsokat.

Magtisztító gépekre 720 ezer dinár adatott 3 év óta. E gépek szövetkezeteknek adattak, sőt egyeseknek anyagi segítség nyújtott az ilyenek megvételéhez. A baromfi tenyésztésre, ójtóanyagokra 200 ezer dinár adatott. Öt Nóniusz mén már vétetett, összesen még 8 lesz vásárolva. Tervben van négy meteorológiai állomás létesítése. Koszancsicsevon ágrobotanikus osztály létesített.

A munkanélküliség Franciaországban majdnem megszűnt, de Angliában annál jobban növekedik ahol 1,154.100-ra emelkedett. Franciaországban a munkáskeresőt erősen megindult különösen az iparban, úgy hogy a mult hónap végén 411 férfi és 125 nőmunkás volt munkanélküli. Idegen munkaerőre is volt szükség azért 3243 idegen munkást engedtek be Franciaországba.

Nálunk június hóban az ország területén 7832 férfi és 2751 női munkanélküli volt. Júniusban 4943 férfi és 1130 női munkaalkalom kínálkozott. Munkanélküli segély 100 ezer dinár; a természetben nyújtott adományok értéke: 488 000 Din. volt. Az államvasutak igazgatóságától 6429 munkanélküli kapott ingyen utazáson jogosító vasuti jegyet.

Nemcsak a Bánátban, Bácskában, hanem Prekmurjében és Muraközben is veszélyben forog a kukorica a nagy szárazság miatt. Az apró alig fél- egy óra hosszát tartó esők, ugyszólván teljesen haszontalanok. A kukorica egy része kiégett, a rekord-termelésre való kilátások lényegesen megcsappantak.

Szerkesztő üzenete.

Zs. L. Dolnja Lendava. A lapot hetenként pontosan küldi a kiadónk. Tessék az ottani postán utána nézni, miképen lehetséges az, hogy nem kapja meg a lapunkat? Most visszamenőleg újból meg fogja Önnek küldeni a még esetleg meglevő számkokat. Iónk és munkatársaink ingyen kapják a lapot. Majd ez ügyben beszélék a laptulajdonos urral.

Köszönetnyilvánítás.

Varga Stefan puconcii lakos hálás köszönetet mond e helyen „Jugoszlavija“ družba biztosító intézetnek, amiért rendesen megfizették a biztosítási díjat.

Kiadó egy
műhelyhelyiség
M. Sobotán főutca mellett. Cim a kiadóban.

Vsakovrstne
surove in svinjske
kože
küpuje po najvišji dnevni ceni
FRANC TRAUTMANN
Murska Sobota Cerkvena ul. 191.

Január elsejétől, falusi, közönségesen menő KORCSMA

bérbe vehető. Ha a bérbevevőnek úgy tetszik, 10—12 holdig menő szántóföld, sőt esetleg ezer tőkéig menő szőlőt is kaphat egyuttal bérbe. Csakis komoly bérbevevő érdeklődjék a Muravidék szerkesztőjénél!

Legjobb
kerékpárok
valamint alkatrészek
jutányosan kaphatók
Nemecz János
vas- és géphereskedésben
Murska Sobota.

Megérkeztek a legújabb őszi és téli divatlapok
Kaphatók:
HAHN IZIDOR
papírkereskedésben
MURSKA SOBOTA.